

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 500 Din, pol strani 300 Din. — Cena malim oglasom do 30 besed 10 Din, vsaka beseda več 1 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji. Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO

Murska Sobota, 16. aprila 1933.

ŠTEV. 16

Vsem naročnikom, sotrudnikom in prijateljem našega lista veselo „Alelujo“.

VESELO ALELUJO!

VSTAJENJE

Zopet se oživlja narava. Lahni vetrovi, vedno toplejše solnce budi vse, kar ima možnost razvoja, napredka, k novemu delovanju in ustvarjanju. Ponavlja se vsakoletni klic k novemu življenju, premagan je videz smrti v zimskem zastoju.

Turobne misli človeka, ki so ga navdajale pred nastopom pomladi, ginejo ob pogledu na oživljeno prirodo. Srca se razširijo v ljubezni in navdušenju do Stvarnika in stvarstva, do človeka. Poživljeno delovanje okrepi zavest skupnosti, medsebojno zaupanje. Besede zaupanje, sporazum, razumnost dobe krepkejši odmev in vsaj v teh časih zgube sum, da so le prazne fraze. Kristus je premagal s svojim vstajenjem ne samo fizično smrt, ampak tudi one slabosti v naših srcih, ki nas ponižujejo pod dostojanstvo in namen človeštva. Ljubezen med ljudmi pa mora biti gibalna sila vsega delovanja.

Žal se ta božji namen človeštva potvarja. Narodi ne privoščijo drug drugemu mirnega prostora in dostojnega izživljanja na svetu. Dela se razlika med velikimi in malimi narodi in postavlja zahteva, da mora mali narod služiti velikim. Take besede čujemo zadnje čase iz Nemčije, kjer pa se hoče na drugi strani narod preprodit v duhu krščanstva! Ena država zapira svoje meje ljudem in blagu iz druge države tako, da smo si vedno bolj tuji namesto da bi se zbliževali in ustvarili za vse ljudi pogoje srečnega življenja. Ni to v skladu z vedno snujočo naravo, protivijo se ti pojavi pomenu in veličastnosti krščanskega praznika Velike noči.

Letošnji velikonočni prazniki imajo za seboj zimo težkih gospodarskih in socialnih zapletov. Sezonski delavci, kolikor so bili sploh zaposleni, so zgubili svoje delo in zaslužek, brezposelnost je naraščala, nezadovoljnost se je večala. S prihodom pomladi najde zopet marsikdo delo in boren kruhek a s tem še ni velika gospodarska kriza premagana. Položaj ostaja tudi za naprej resen. Vsako leto spomladi smo gojili nade, da se bo stanjeboljšalo, da bo prišlo odrešenje za človeški rod od velikega trpljenja, ki ga prenaša že celo vrsto let. Mi vidimo napore državnikov v posameznih državah, da se najde rešitev krizi. A trajnega uspeha ni. Vsi ti poskusi izgledajo, kakor da krpamo eno vrzel s tem, da napravimo na drugem mestu še večjo.

Velika noč nas uči, da moramo gledati na vse naše težave tudi z moralnega vidika. Vrnimo se k medsebojnemu zaupanju in skušajmo z dobro voljo prispevati k izboljšanju položaja, ki nas tare. Bodimo si prepričani, da ne bo od nikoder prišla človeštvu drugačna rešitev kakor jo bo samo pripravilo. Treba je stopiti na pot zaupanja, sporazuma in razuma. Sila ni še nikdar rodila traj-

nih uspehov, po začasnem dobrem izidu je prišla nad človeštvo težava še v hujši meri. Vstajenja, kakor ga pričakujejo v današnjem položaju vsi prizadeti krščanski narodi, ne bo, dokler ne bomo živo verovali v tvorno moč besed: zaupanje, sporazum in razum in jim dali z žrtvami in delom pozitivne vsebine.

Vera ustvarja čudeže. Kdor veruje, je močne moralne sile in zavesti. Treba nam žive vere v dobre strani človeštva, ki najde po težkih preizkušnjah vedno samo sebe in se povrne na pot pravega spoznanja. Z njo pa tudi zavlada med narodi prava ljubezen, ki je podlaga srečnemu življenju. Po vseh zablodah človeštva od leta 1914 naprej bo človeštvo tudi sedaj našlo sebe, se odvrnilo od vseh zmot, ki so motili njegovo naravno razvoj in kriza — duševna in gospodarska — bo premaga. Kajti kriza ni samo ekonomska ampak v nič manjši meri tudi duhovna.

So znaki, da smo na potu zboljšanja. Četudi ravno zadnje čase hrumi nov

val nezaupanja in nasprotstev med narodi Evrope, vendar se nam zdi, da so to zadnji zublji razdirajočega požara, ki je vsa leta sem divjal nad našim kontinentom. Vsi ti narodi, ki zadnje čase slavijo orgije pretiranega nacionizma in napovedujejo ponižanje vsem drugim, ki niso z njimi, bodo uvieli kaj kmalu, da brez sporazuma med vsemi tudi njimi ne bo zasijalo solnce sreče. Brez tega tudi pri njih ne bo prave Velike noči!

Napnimo v oživljeni prirodi tudi mi vsi svoje sile, okrepimo se z vero in ljubeznijo in prišli bodo boljši časi.

V tem znamenju vsem — veselo Alelujo!

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. Kakor smo že poročali je minister za kmetijstvo Juraj Demetrovič predložil Narodni skupščini spremenjalni in dopolnilni zakon k zakonu o likvidaciji agrarne reforme. Ena glavnih sprememb bi bila, da bi spadala pod agrarno reformo tudi vsa cerkvena veleposestva, ki so bila dosedaj izvzeta. — Finančni minister je odobril naknadno večji kredit za regulacijo Ljubljani. — V navzočnosti vseh članov glavnega odbora in banovinskih delegatov se je

vršila v Beogradu seja vodstva stranke JRKD na kateri se je dognalo, da je delo na organizaciji stranke v vseh banovinah zelo napredovalo in da je število krajevnih organizacij v vseh srezih v stalnem naraščanju. Predsedstvo stranke je sklenilo, da se pospešijo priprave za sklicanje strankinega kongresa. Nek romunski list prinaša obširen članek v nedavnem govoru, ki ga je imel v senatu naš zunanji minister Jevtić. List ugotavlja, da je Jevtić s svojo vlogo pri sestavlja-

nju novega pakta Male antante in s prizadevanjem za ohranitev normalnih odnošajev z Italijo, kakor tudi s sklenitvijo jugoslovenskih-romunskih konvencij napravil svoji domovini neprecenljive usluge in okrepil položaj Jugoslavije v mednarodni politiki.

Nemčija. Že večkrat najavljen poset kancelarja Hitlerja v Rimu je bil začasno odgoden, ker smatra Hitler svojo prisotnost v Nemčiji za neobhodno potrebno. V kratkem pa bosta odpotovala podkancelar Papen in minister Göring ter stopila v zvezo z italjanskimi vladni krogi, kakor tudi z Vatikanom. Politični krogi pripisujejo temu potovanju velik pomen. Oba nemška državnik se bosta posvetovala z Mussolinijem predvsem o razorožitvenem vprašanju in o snujoci se zvezi štirih velesil. — Pravosodni minister priporoča židovskim notarjem naj ne izvršujejo svojih poslov. — Več inozemskih novinarjev je bilo aretiranih. — Hitler je odpravil deželne avtonomije in spremenil Nemčijo v centralistično državo, kakršna še nikdar ni bila. — Zaradi židovskega zatiranja v Nemčiji je prišla nemška valuta v veliko nevarnost. Pa tudi pri nemški zunanji trgovini se kažejo posledice židovskega bojkota. Iz krogov veleindustrije in veletrgovine prihajajo vedno obupnejša svarila, naj vendar vlada stori nemudoma vse, ker so naročila iz inozemstva katastrofalno padla.

Avstrija. Na Tirolskem je bil izvršen politični umor. Iz Nemčije je pribežal v Avstrijo novinar dr. Bell, ki pa je bil že po nekaj dnevih bivanja na avstrijskem ozemlju ustreljen od neznancev, ki so z avtomobilom prispeli iz Nemčije. — Vlada je imenovala poseben ministrski odbor, ki ima pripraviti vse potrebno za organiziranje pomožne policije. Vlada namerava za to uporabiti 5000 članov Heimwehra v vseh avstrijskih deželah. Stroške za vzdrževanje bo plačala država.

Grčija. Predsednik grške vlade je imel v parlamentu programatičen govor o načrtih svoje vlade iz katerega povzamemo: Proračunski prihranek v znesku 1200 milijonov bo treba odstraniti s prihranki. V zunanji politiki bo vlada tudi v bodoče sodelovala pri utrditvi miru in pri prijateljskih stikih z vsemi državami. S posebnimi simpatijami pa bo stremela za zблиžanje med balkanskimi narodi. — Voditelj svobodne stranke je sklenil vložiti v parlamentu predlog naj Venizelosa in člane njegove vlade izroče posebnemu sodišču, ker so baš oni krivi zadnjih prevratnih nemirov.

Rusija. Sovjetski poslanik v Berlinu je dobil nalogo, da protestira zoper kršitve pravic Sovjetske Rusije s preiskovanji trgovinskih zastopništev, zoper aretacije, žaljive in slabo ravnanje s sovjetskimi državljani v Nemčiji.

Poljska. V mesecu juniju se bodo vršile volitve novega državnega predsednika. Listi poročajo da dose-danji predsednik ne namerava več kandidirati in da bo kot kandidat nastopil bržkone maršal Pilsudski. — V Lodzu je prišlo do hudih protinemških izgrediv. Skupina demonstrantov je napadla nemški konzulat. Tudi iz ostalih poljskih mest prihajajo slična poročila.

Kitajska. Vzdolž velikega zidu se je pričela velika japonska ofenziva. Japonci so zbrali močne oddelke čet ter velike množine vojnega materiala in najbrže ne bo trajalo dolgo, ko bo zadnja postojanka v Jeholu padla v japonske roke.

Ponovni požari

Kakor se vidi, požarom in požigom okrog sv. Benedikta ne bo kmalu konca. V kraju je gotovo brezvestnež, ki mu je strast, da požiga. Kaj je pravi vzrok požigov, se ne more dognati. Bil so požari vsako leto, a tako številni, nikdar! — Dne 30. III. je okrog pol desetih zvečer začelo goreti pri narodni šoli v Kančevcih. Zločinska roka je zažgala go-

spodarsko poslopje, ki je bilo leseno in s slamo krito. Domače so vzbudili sosede, a takrat je zgorelo že vse ostrežje in začele so goreti že stene. Iz živinskega hleva so srečno rešili 2 svinji in pa tudi kokoši. Pogorelo je skoro vse do tal in tudi novozgrajena stranišča. Le požrtvovalnosti gasilcev se je zahvaliti, da se niso vneli prav blizu stoječi svinjaki, ulnjak in nova drvarnica. Poslopje je bilo last dosedaj še r. k. verske občine. Zavarovano je bilo le za 5000.— Din. Največ škode trpi šol. upravitelj sam; zgorela so mu vsa drva, do 12 m³ in 3 m³ šol. drv, do 400 kg sena, mnogo slame in stelje, vrtno orodje, delno tudi šolsko. Tudi šol. odbor je precej prizadet, zlasti ker so pogorela stranišča, ki niso bila zavarovana. Vsled tako številnih požarov je ljudstvo popolnoma zbegano in s strahom pričakuje novih požarov.

Tudi v Ivanovcih je bilo 3 požarov zaporedoma. V soboto zvečer, 1. apr. je zgorelo neko prazno gosp. poslopje. V nedeljo zvečer je ogenj uničil žganjarno pos. Nemčič Adama, v ponedeljek zvečer pa mu je ogenj upepelil skedenj z vso krmo.

+ Škof dr. Andrej Karlin.

Lavantinski knezoškof v Mariboru g. dr. Andrej Karlin je prejšnjo sredo podlegel dolgotrajni bolezni. Zaključeno je nenavadno plodonosno življenje posvečeno Bogu, narodu in domovini. Častitljivi pokojnik se je vedno in tudi mimo svojih poklicnih dolžnosti udeleževal v delu za narodno prosveto in posebno še za narodne pravice. Časten spomin, združen z zahvalo za njegovo narodno zvestobo in požrtvovalno delovanje mu bodo ohranili vsi!

Velika zrakoplovna nesreča

Veliki zrakoplov ameriške mornarice „Akron“ je pred dnevi padel v morje. Na njem je bilo 19 častnikov in 77 mož. Nek nemški parnik, ki se je slučajno

Vedno beli zobje

Poročam Vam da že 15 let uporabljam zobno pasto „Chlorodont“. Še nikdar nis nis razočarala. Imeli smo vedno bele zobe in prijeten okus v ustih, tembolj ker uporabljamo že dalj časa Chlorodont ustno vodo. Tudi uporablja čela družina samo Chlorodont zobne ščetke. J. Podgornik, T... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.- in Din. 13.-, ter zavračajte vsak nadomestek.

nahajal v bližini katastrofe, je rešil le enega častnika in dva moža posadke. Vsi drugi so našli smrt v morskimi valovih.

„Akron“ je bil največji vodilni zrakoplov sveta. Bil je 239 m dolg in nad 40 m širok ter je imel 8 strojev, ki so razvijale skupno 4500 k. s. Z njim so lahko vozili 160 km na uro. V zrakoplovu je bilo prostora za pet letal, ki so lahko vzletala z njega in pristala na njem. Naložil je lahko 82 ton tovora.

Strašna noč v logariji.

Noč od 4. na 5. april je bila najstrašnejša noč za družino g. Zvera, logarja imovinske občine Križevci v Banuti. Noč je bila tiha in mirna. V logariji in tudi v vasi Banuta je vse počivalo. Okrog polnoči pa je zbudilo logarja Zvera in njegovo družino močno streljanje in žvenket šip, ki so jih izstrelki drobili. V sobi je zavladal strah in groza, a streljanja le ne bilo še konec. Oddanih je bilo vsega 14 do 16 strelcev.

Streljanje so čuli tudi vaščani, ki so takoj šli gledat, kaj se godi. Pogumnejši so se podali proti logarjevi hiši in videli bežati nekega moškega proti logu.

Ko so moški iz vasi prišli do logarjevih, je te minul strah. Seveda pa na spanje nihče več ni mislil. G. Zver je takoj naznanil zadevo orožnikom v Lendavi, ki so se takoj podali na iskanje zločinca. Ker so pa orožniki precej sumili, kdo bi utegnil imeti

Jan M.

Obisk.

(Nadaljevanje.)

Franjo je prišel točno kakor vedno. Tihih korakov je stopil do vzglavlja.

„Joso!“

Sunkoma se je dvignil in se oprl na komolce. Roko mu je podal in Franjo se je odmaknil do vznožja.

„Zdravje se ti vrača, Josi! Da bi se mogel videti, bi bil vesel. Kakor bi krinko odložil. Upam, da se kmalu rešiš te sobe. Kaj pravi zdravnik?“

„Da gre na bolje. Le, ko sem ga vprašal kedaj že smem domov, se je obrnil in mi ni odgovoril.“

Nenadoma je govor preskočil. Misli so jima hitele po cestah, ulicah, se ustavljale ob ljudeh in besede niso bile več turobne, ampak vesele in polne življenja. Kakor bi se stene razmaknile, je Joso gledal vse po čemur je hrepenel.

Pa je planilo iz njega nenadoma in trepetajoče: „Franjo, povej mi, zakaj Marije ni k meni?“

Kakor bi ga udaril po sključnem hrbtu, se je Franjo zravnal in se odtrgal od postelje.

„Marije?“

Zapeklo ga je v grlu, da se mu je hripavo izvila beseda. Joso se je zazrl v njega, razprtih oči, začudeno in trpeče.

„Kje je?“

Težko je padla beseda. Molk.

„Vprašuješ kakor bi jo ljubil!“

„Ljubim jo.“

Joso je zdrknil v blazine, vzdih se je izvil iz njega, oproščujoč in dolg. „Nikdar mi nisi o tem govoril, Joso!“

„Bilo je tako lepše. Lepota in opojnost je bila v skrivnosti. Marijo ljubim. Sedaj vemo trije.“

Nervozno je Franjo stopil do okna. Od daleč so prihajale besede in bilo mu je težko. Kakor se bi ga dvoje vročih rok oklepalo, in ga trgale vsaksebi, mu je bilo. Kot se bi prsti zagreblili prav do srca je trpel... In ko se je obrnil od okna, ga je zadel vprašujoč pogled.

„Res ne vem Joso, kje bi bila Marija. Nisem jo videl.“

Čutil je kako mu je kri zvalovila in zapeklo ga je radi laži. Joso se je brez besede trudno nagnil nazaj.

Franjo se je tokrat prej poslovil kot običajno. Nevidna stena je zdrk-

nila med njima, ki jih je odbijala daleč od sebe. In ko so prihajali še drugi obiski, je Joso molčal. Vračajoč so se pogovarjali, da se mu je bolezen poslabšala...

Po tednih je zapustil bolnico. Negotovih korakov je stopil na cesto in se napotil proti domu. Utrujen je prišel domov in za mater je imel le redke besede. Zvečer ga je klicala ulica in mrmranje ljudi, ki so hodili mimo okna. Šel je. Gnalo ga je, da bi se razgovoril z znanci, in da se otrese v njih družbi morečih misli radi Marije. Samo enkrat je prišla na obisk. V vseh dolgih tednih, ko je bil priklenjen na bolniško posteljo, je imela za njega le pol ure časa in nekaj hladnih in vsakdanjih besed. In ko ji je omenil Franja... moj Bog, saj to ni mogoče, le zdelo se mu je, da je prebledela in da so ji besede vstrepetale... Ob slovesu je gledala preko njega in se trpko nasmehnila. Ne, ne — to se mu je le mogoče zdelo, saj bolnik je občutljiv in dotakni se ga le s prstom že zaječi, le trdo besedo mu reci in že ga pahneš na prag noči! Po tistem obisku sta se mu odprli dve rani: Marija in Franjo. Plahe slutnje so ga vsega za-

senčile v dolgih nočih, dokler ni zrastle v njem bridko spoznanje: krivica za ponižanje, udarec sredi molitve...

Mrzlo je zavelo ko je stopil proti mrčnemu drevoredu, ki je bil kraj ceste. Gibajoče obločnice so krivile sence na stenah hiš. Le malo ljudi je srečal, znanca nobenega. Brez cilja je zavil med drevje, sam s svojimi misli, sam s svojo boleščjo. Že se je hotel vrniti, ko je zaslišal pred sabo korake. Pesek je škripal v enakomernih presledkih, kakor bi utripala ura. Joso se je pognal naprej, skoraj tekel je po poti, z edinim namenom, da vidi kdo je, da se prepriča, umiri in svoje težke slutnje zaduši. Ko je pritekel do ovinka, so mu klecnile noge. Počasnih korakov sta baš stopila na cesto pod luč: Marija in Franjo.

Hripavo se je izvil iz Josa, boleče je kriknil in se naslonil na drevo. Glava mu je zdrknila do rok. Joso je plakal...

Mimo njega pa je šla sama mladost. Ona je pila besede ljubezni pa se je smehljala, ko je videla v njegovih očeh hrepenenje. Opra drug ob drugem sta stopila preko ceste in se pogreznili v sencah cestnih svetilk...

orožje, so kmalu zasledili nočnega streljača v osebi Sabo Janoša iz Zamostja. Sabo je v začetku tajil, na to pa le priznal, da je on streljal. Kakor vsi znaki kažejo, je hotel ubiti logarja Zvera in to iz maščevanja, ker ga je naznanil zaradi kraje sena in drv v gozdu. Naravnost čudež pa je, da ni niti nikogar ranil, dasi sta se dva izstrelka zarila v steno tik nad posteljo, v kateri je spal g. Zver.

Pri Saboju so našli eno lovsko, eno vojaško puško in eno karabinko. Predali so ga sodišču.

Vsem bratom in sestram!

V torek dne 18. IV. 1933. ob 20. uri bo v Sokolskem Domu **važen** članski sestanek, ki je obvezen za vse članstvo. — Zdravo!

Uprava SOKOLSKEGA DRUŠTVA
Murska Sobota.

Murska Sobota

— **Proslava 10 letnice Kola Jugosl. sester.** Kolo Jugosl. sester praznuje v letošnjem letu deset letnico svojega obstoja. Proslava deset letnega neumornega dela, na humanitarnem polju bo proslavilo dne 22. t. m. z koncertom v Sokolskem domu. Svoje sodelovanje so obljubili operna in koncertna pevca g. Marčec Mara in Marčec Stanko. Tudi ostali spored obeta prvovrstni umetniški užitek in občinstvo se bo gotovo v častnem številu odzvalo prireditvi. Vstopnice se bodo prodajale v prihodnjih dneh. K deset letnici delovanja tukajšnje podružnice se še vrnemo.

— **Osebna vest.** Z kraljevim ukazom je bil ponovno imenovan za upravitelja tukajšnje osnovne šole g. Gabrijelčič Fran, ki je bil pred meseci upokojen. Čestitamo!

— **Dar.** Za tukajšnjo šolarsko kuhinjo je darovala Zdržba trgovce Din 300. Hvala!

— **Zborovanje učiteljstva.** Učit. tukajšnjega sreza je zborovalo v soboto 8. aprila v mali dvorani sokolskega doma. Na dnevnem redu je bilo predavanje g. inž. Pertota o narodnem obrambnem delu in nekatera stanovska vprašanja. Predmet živahne debate je tvorilo vprašanje službovanja omoženih učiteljc.

— **Sport.** Na velikonočni ponedeljek popoldne se srečata na soboškem igrišču v prijateljski tekmi moštvi I. S. S. K. Maribora in S. K. Mura. I. S. S. K. Maribor je najboljši mariborsko moštvo, torej nam je lepa igra zasigurana že z njegove strani. Pa tudi enajstotnica Mure se bo gotovo potrudila, da odnese povoljni rezultat. — Prejšnjo nedeljo je premagalo domače moštvo S. K. Ptuj v razmerju 4:2. Podrobno poročilo o tekmi objavimo prihodnjič.

— **Zveza živinorejskih selekcijskih društev.** Seja načelstva bo 24. t. m. popoldne v M. Soboti. V M. Soboti pa radi tega, ker bodo člani načelstva istočasno zaposleni pri razdelitvi rodovniških bikov, ki despejo na ta dan predpoldne v M. Soboto.

— **Nesreče.** Horvat Rudolf iz Vančavasi se je peljal s kolesom. Med vožnjo mu je razetelo kolo in je dobil pri pad-

cu poškodbe na glavi. — Bojnek Ano iz Dobrovnika je krava brnila v čeljust. — Kohek Marija iz Srednje Bistrice je jedla suhe slive. Koščica ji je pri tem obtičala v grlu. — Ko se je Jerebič Martin iz Velike Polane vračal domov, so ga fantje z koli napadli in pri tem zlomili roko. Imenovani ima tudi težke poškodbe na glavi. — Horvat Mariji iz Zenkovec je slamoreznica odtrgala dva prsta. — Šest letna Mlinarič Marija iz Dokležovja je padla tako nesrečno pod voz, da si je zlomila nogo. — Vsi se zdravijo v tukajšnji bolnici.

— **Iz obč. odbora.** Na zadnji seji občinskega odbora, ki se je vršila 10. t. m. je bil sprejet predlog, da se proglasi Szaparyjev park in fazanerija za zaščitni javen park. Tozadeven sklep je bil odposlan banski upravi. — Električni vod na Lendavski cesti se bo podaljšal preko železniške proge in bo še ena svetilka nameščena v neposredni bližini železnice. — Sklenilo se je da se kupi marof ter se ga preuredi za nastavitve vojaštva. — Na račun brezposelne podpore je še projektirano pogramozenje poti proti Noršincem.

Dolnja Lendava

— **Iz občinskega odbora.** Za občinskega odbornika je imenovan na mesto pokojnega dr. Brünnerja, zdravnika g. Novak Jurij, trgovec v Dolnji Lendavi.

— **Združenje obrtnikov.** Združenje obrtnikov je imelo svoj redni letni občni zbor, na katerem je bila izvoljena uprava. Minulo nedeljo se je uprava konstituirala in je bil soglasno izvoljen za predsednika združenja obrtnikov ponovno na tri leta dose-danji predsednik g. poslanec Hajdinjak. Tako je obrtništvo ponovno dalo zaupanje svojemu delavnemu predsedniku in narodnemu zastopniku. Obrtništvo se zaveda, da tega ni napravilo v svojo škodo. Podpredsednik je zopet g. Alszegi Ljudevit iz Lendave, a blagajnik krojač g. Kalman iz Lendave.

— **Sokolska deca prvič na odru.** Naša sokolska deca nas je že večkrat pozabavala s svojo telovadbo, sedaj pa nas bo presenetila z lepo otroško igro: „Čudežne gosli“ na sokolskem odru. Igra se bo predstavljala v soboto 22. t. m. zvečer ob 8. uri za odrasle, v nedeljo 23. t. m. pa bodo naši Sokoličji igrali za svoje brate sošolce iz okoliških vasi. Igralci, ki jih je okrog 30 so iz narodne šole v Lendavi in bodo nastopili pod vodstvom učiteljice g. Pikuševe.

— **Naši delavci odhajajo.** Te dni je zapustilo več sto delavcev svoja domovja in so šli za kruhom po sveti. Največ jih je šlo na državna imanja v Belje in drugam. Zaključek ni preobilen, vendar pa bo le nekaj. Želimo vsem delavcem obilo zdravja in sreče pri težkem delu in v boju za obstanek.

— **Tečaj.** Naši cestarje so bili prošli teden na eno tedenski tečaju v Mariboru v vinarski in sadjarski šoli. Kakor znano bomo dobili ob naših cestah nove nasade sadnega drevja. Da bodo znali naši cestarje to drevje oskrbovati, so bili vsi na tečaju, kjer so si pridobili marsikaj koristnega.

— **Izlet.** Obiskovalci kmetijsko nadaljevalne šole v Lendavi so napravili v nedeljo izlet v Rakičan, kjer so si ogledali vse zanimivosti pri tamošnji kmetijski šoli.

Rogaševci

— **Poštenost.** V soboto 8. aprila je tukajšnji auto-taksi pri vožnji iz Cankove v Rogoševce izgubil kolo, ki je bilo zadaj pritrjeno. To neprijetnost je lastnik autoja opazil še le pri pristanku, ko je hotel izročiti pasantu kolo. Takoj, brez odlašanja, se je vrnil po isti poti na „lov“ za kolesom. Sreča mu je bila mila. Že nižje Pertoče mu je neka oseba izročila nepoškodovano kolo. Čast poštemu Goričancu, čast auto-taksiju, ki se je z vso skrbnostjo pobrigal za izročeno mu stvar.

— **Slaba cesta.** Gornjelendavska serpentina že nad leto dni ovira cestni promet. Pri takem stanju ceste se samo čudimo, da že ni prišlo do kakšnih večjih nezgod. Ob lepem vremenu se le dobremu vozniku in šoferju posreči izpeljati svoje vozilo po teh nevarnih jamah. Po zimi pa je že nešteto krat konjska vprega rešila avtomobil iz mučnega položaja. Vsled tega prosimo merodajne osebe, da tozadevno nekaj ukrenejo, tako da bo imenovana cesta zopet lahko služila svojemu namenu. — Vozniki.

— **Sokol.** Dne 2. aprila je tuk. Sokolsko društvo uprizorilo igro „Užitkarji“. Igrali so povetini člani iz plasti kmečkega naroda. Posamezni igralci so svoje vloge nad pričakovanje dobro rešili. Starikavega „Užitkarja“ je naravno podal br. Škraban, ki nam s svojo vstrajnostjo in veseljem do odra še mnogo obeta. Tudi ostali br. kakor Kikec, Hajdinjak, Lovenjak in Mihelič so se dovoljno uživali v svoje vloge. A ostale osebe, ki so že nekaki „poklicni igralci“ pa sploh ne omenimo. Po imenovanju igri se je vprizorila enodejanka „Tihotapci“, ki je občinstvu radi smešne vsebine jako ugajala. Ker so že itak časi težki in žalostni, vsled tega priporočamo Sokolu, da uprizarja le vesele in smešne igre, kjer se bodo lahko gledalci od srca na smejali in za nekaj uric pozabili svoje dnevne težkoče. — Dne 8. aprila je imelo društvo redno sejo, kjer je poročal tajnik br. Laznička o občnem zboru župe, o došlih dopisih in o enodnevnem režiserskem tečaju, ki se ga je osebno udeležil. Podal je nekoliko misli za nadaljnje delo ter predlagal ustanovitev šahovskega odseka. Njegovi predlogi so bili sprejeti. Na priporočilo br. Tomišiča, bo vsako nedeljo telovadba za vse učence okoliških šol. Na seji se je še mnogo „sejalo“, samo bogve, če bo vse vsklilo?

— **Šah.** V sredo 5. aprila je pričel v gostilni Raffel šahovski turnir. Udeležuje se ga osem igralcev. Razpisane so tri nagrade po 80, 50 in 20 Din. Turnir je radi nepopustljive borbenosti poedinih igralcev jako zanimiv. Tudi kibicev ne manjka. O končnem uspehu turnirja bomo poročali.

DOPISI

— **Predanovci.** Ustanovni občni zbor Selekcijskega društva v Predanovcih je bil v nedeljo 9. t. m. predpoldne. Zvezo je zastopal g. živinorejski Samec. V odbor so izvoljeni g. Vratarič Nikolaj za načelnika, g. Pentek Joško iz Polane za podnačelnika, g. Vlaj Viktor za tajnika, g. Vlaj Štefan za blagajnika in g. Žibrik Ludvik iz Polane za odbornika.

— **Beltinci.** Odbor Rdečega križa v Beltincih je na svoji seji sklenil razdeliti med reveže Din 200. — mesto venca na grob umrlega predsednika g. dr. Fr. Kolarša.

— **Nedelica.** Živinorejsko selekcijsko društvo v Nedelici se je reorganiziralo na podlagi novih pravil dne 9. t. m. V odbor so odbrani: načelnik g. Bakan Štefan, podnačelnik g. Litrop Štefan iz Turnišča, odborniki so: Čeh Matija iz Nedelice, Petek Janez iz Gomilice, Pal Janez od Podlipe, Picko Štefan iz Renkovec, Magyar Miha iz Radmožanec, Drvškovič Jožef iz Nedelice in Turner Ivan iz Brezovice. Zvezo je zastopal g. ing. Mikuž.

— **Polana.** Jako smo zadovoljni bili, da bi dobili nazaj staro slovensko ime samo Polana. Mi ne pravimo ide-mo v Malo Polano, idemo v Mačkovec, Bukovje, tudi nam pravijo v Polano pa ne v Veliko Polano. Ne-potrebno je ogrsko ime Velika in Mala Polana. — Nezadovoljni in razburjeni pa smo bili, ko smo zvedeli, da se nas baje misli razdeliti tako: Brezovico v Turnišče, Malo in Veliko Polano pa v Gaberje. Zakaj ne bi bila Polana središče, ki ma cerkev, nadstropno šolo, občinsko hišo, ki bo odgovarjala za bodočnost. Hotiza bo dobila Murišče, takrat bomo mi Polančari imeli okoli 150 pljugov zemlje tam. Iz tega se vidi, da Hotiza mora biti združena s Polano. Hotiza ima s Polano po novi cesti 3 550 km, tedaj za pol kilometra bliže, kakor v Gaberje. Kapca je pa enako razdaljena ali v Polano ali v Gaberje in tako Kot. Mi ne želimo, da bi Gaberje bilo združeno v Polano ali obratno. Za novo združitev naj bo sedež Polana, dodeljene občine pa Hotiza, Kot, Kapca, Mala Polana, Brezovica s prebivalci 4.103 davč. moči 115.288. Če se Murišče od Sav. banovine odvzame, bo davčna moč narasla. — Polančar.

— **Lipovci.** Kraj. organizacija JRKD v Lipovcih je imela dne 2. aprila sestanek za svoje člane. Sestanek je otvoril podpredsednik g. Friškovič Maks, ki je v svojem govoru pozival člane na skupno in složno delo. Nato je prevzel besedo predsednik g. Forjan Ivan, ki je poročal o vtisih, katere je dobil v Beogradu kot član adresne delegacije. Končno se je oglasil banski svetnik g. Erjavac Miha. G. svetnik je v stvarnih besedah orisal politično situacijo v državi, obširno razložil delo banskega sveta ter zavrgel marsikatero novico, ki kroži med našim ljudstvom.

— **Cement za vzorna gnojlišča** nabavljen z banovinsko subvencijo pride med 20. in 24. t. m. Interesente so že, kot slišimo, naravnost obveščeni. Za srez M. Sobota pride petnajst vagonov in to na postaje Šalovci, Puconci in M. Sobota.

— **Plemenski originalni biki** za živinorejska selekcijska društva so že nakupljeni na švicarskem vlastelinstvu Šuplja-Lipa v Slavoniji. Na tem vlastelinstvu imajo originalno iz Švice importirano pa že aklimatizirano živino. B. ke plemenjake dobijo živinorejska selekcijska društva v Ljutomeru, v Črenšovcih, v Dobrovniku, Lakoš-Kapca, v Petišovcih, v Dolgi vasi, v Nedelici, v Markovcih, Brezovcih, Tešanovcih, Puconcih in v Hodošu. V M. Soboto despejo predvideno 24. t. m. zjutraj, kjer bodo takoj razdeljeni. Istočasno pride tudi od ravnotam sedem plemenskih telic, katere je nakupila Kmetijska podružnica v M. Soboti.

Za veliko noč.

Dušan Vargazon:

Vstajenje

„Mamica, poglej!
Tja čez hiše
so letele
ptice bele —
tam je solnček zlat;
mamica, povej,
kaj so šle iskat,
da jih ni še
vedno k nam nazaj?!

„Spavaj, sinko, aj!
Kmalu pride dan,
k solnčku jata ptic
Šla je čez ravan.“

„Mamica, čuj klic!
Čuj zvonjenje!
Jo, kaj sen je?!
Glej me, jaz sem zdrav!
Pridi, jaz bom vstal!“

Sin in mati
gledata na cesto,
kakor rožnat list
se zarja pne nad mesto —
a iz zarje
tiho vstaja Krist.

Gustav Flambert:

Jeruzalem.

Jeruzalem je z zidovjem opasana kostnica. Prva posebnost, ki smo jo videli tukaj, je bila klavnica. Na štirikotnem, kupoma s smetmi pokritem prostoru je zijala velika odprtina. V njej je bila prelita kri, čreva in drugo. Vsenaokoli črno posušena, od solnca ožgana čreva... Močno je smrdelo. Kako je že dejal neki mož? „Prvo, kar smo videli v svetem mestu, je bila kri...“

Razvaline kamor pogledaš. Zdi se, da plava božje prokletstvo nad mestom, ki je sveto trem vereizpovedovanjem in ki propada zaradi dolgočasje, starosti in zapuščenosti. Tu in tam srečaš oboroženega Albanca.

Armenski samostan je ogromna, čedna, dobro zidana zgradba z mnogimi notranjimi dvorišči, terasami in stopnjišči. Nekatera poslopja so za menihe, druga za romarje. Armenec se mi vidi tukaj velika sila Orienta. Bogastvo je mogočno, vlada pa slab okus in gorje mu, ki nima zmisla za dejansko stanje.

V grški cerkvi Božjega groba. Jarka luč je lila po prostorih. Ženske so bile v belih oblačilih, moški v pisanih turbanih in jopičih. Pred oltarjem so stale tri skupine. Belobra-di patrijarhi in Grki, ki so poljubljali vsako sliko Božjega pota. Armenska cerkev napravi fantastičen vtis.

Hiša Poncija Pilata je velika kasarna. Z gornje terase je popolen razgled na Omerjevo mošejo, ki stoji na mestu nekdanjega svetišča.

Božji grob. Privlačevala nas je njegova zunanost z romantičnimi deli. V arheološkem pogledu pa smo bili razočarani.

Čuvarji spe notri pri vratih na divanu. Kadar hoče gost obiskati zaprto cerkev (zaprta je vedno izveniši nedelje), mora vtakniti glavo v ad hoc napravljeno odprtino v vratih.

Posebno me je zbudila v oči slika Luja Filipa, ki krasi Božji grob v naravni velikosti. O groteska! Tako si torej enak solncu! Napolnjujoča svet s svojo bliščobo, sveti tvoja luč do groba Jezusovega! V ostalem je značilno, kako je vsaka cerkev ločena zase. Na eni strani so Grki, na drugi Latinci in Kopti. Vse je strogo ločeno in v prvi vrsti sovraži vsak soseda.

Armencem, ki romajo v Jeruzalem, je pod kaznijo izobčenja zabranjeno pripovedovati, kako je tam, kajti če bi o tem govorili, ne bi šel nihče več v Jeruzalem.

Vrt na Oljski gori leži ob vznožju hriba tega imena. Z vrha minareta se odpira razgled čez Jeruzalem. Amfiteatralno zgrajeno mesto se nagiba od zapadne strani proti kraljevim grobovom, proti dolini Jozafat, ki spremeni ob vodnjaku pri Siloi svoje ime v dolino Kidron. V mošeji Vnebohoda pristopi starec in nam pokaže obzidan kamen, v katerem spoznavajo verniki Jezusove stopinje. Tu je vzprnil, ko je šel v nebesa.

Drugi obisk Božjega groba. Božji grob ima kupolo iz mavca. Podpira jo 18 štirioglatih stebrov, okrašenih s siromašnimi podobami. Kupola razpada. V sredini pod njo je mala kvadratična kapela. Na njeni zunanji strani koptski oltar. Obiskovalec Božjega groba mora sezuti čevlje. Muslimanski običaj torej prednjači. Naš turški janičar odganja neznosno nadležne berače z mogočno palico. Med dvema stebroma obokov sem videl kuhinjo čuvarjev Božjega groba. To sta moška, ki ju vidiš, če pomoliš glavo skozi odprtino v vratih, na divanu. Pomivajo se krožniki. Zadaž nekje plapolja ogenj. Kuha se juha in kava. V Latinskem samostanu, ki ga upravljajo kapucini Svete dežele, sem videl, kako je janičar v družbi očetov kapucinov srebal kavo iz skodelice.

Poleg vrat stoje ozke stopnice, ki drže na platformo poslopja. Ta prostor osvetljuje 15 ampul. Pet jih je armenskih, pet grških in pet latinskih. Od pravega vhoda k Božjemu grobu je videti le še kamenit kubus.

Ključ k Božjemu grobu hrani turški paša. Če bi bilo drugače bi se zaradi njega sekse med seboj pobile. Z vidika miru je sreča, da imajo Turki ta ključ v svoji oblasti, po drugi strani pa je ta stvar zopet tako čudna, da se ji je treba smejati.

Avgusta, 1850.

Jagnje.

Po Avgustu Strindbergu.

Tetrarh Herod Antipa je prišel v Jeruzalem, ker se je ljudstvo vznemirjalo.

Nastanil se je pri namestniku Pilatu. Sklenil je ostati pri njem čez Veliko noč, da bi uredil mestne zadeve. A ker je bil prejšnji večer v cirkusu in gledal gladiatorske igre, nato pa slavil orgije, je zelo dolgo spal. Pilat, ki je čakal nanj, je šel zaradi tega na streho svoje hiše.

Videl je pred seboj sveto mesto z goro, svetiščem Sionom in hišo Davidovo.

Namestnika je nekaj dvigalo iz ravnotežja. Večkrat se je ustavil ob ograji in se ozrl nizdol na predvorje templja, kjer so se ljudje razhajali in zbirali vedno v nove gručice.

Nazadnje je prišel tetrarh. Bil je zaspan, oči je imel krvavordeče. Pozdravil je kratko in takoj sedel, kakor da bi čakal avdijence.

A težko mu je bilo spraviti besedo iz grla. Brada mu je visela nizdol in bil je v zadregi, kako naj prav za prav začne. Nočna orgija mu je bila pregnala misli na opravilo, zaradi katerega je bil prišel v Jeruzalem.

Tedajci mu je prišel naproti Pilat, ki je rekel:

„Govori, Herod. Tvoje srce je polno in tvoj duh nemiren.“

„Kako si rekel?“

„Včeraj smo govorili o nenačelnem, možu, ki podžiga ljudstvo k upor.“

„Tako je. Dal sem ukaz, naj tega moža usmrte. Ali še vedno straši med ljudstvom?“

„Ne, zdaj hodi okoli neki drugi.“

„Kaj, dva podpihujeta ljudstvo?“

„Kako mu je že ime? Jezua, Ješua...“

„Za Jezusa ga kličejo in svojo mladost je baje preživel v egiptovskih mestih Heliopolisu in Leontopolisu.“

„To je mag ali čarovnik. Ali ga moreš poklicati sem?“

„Težko ga bo najti, zakaj pojavi se zdaj tukaj, zdaj tam. Pozval bom velikega duhovna, ki stoji spodaj. Ta nama bo vse pojasnil.“

„Ko se je Pilat vrnil, je tetrarh dremal. Njegovi koraki so ga zdramili, a v dremežu je že pozabil, o čem stá govorila.“

Pilat je stopil naprej, osvežil Herodov spomin in ga še enkrat opozoril na dogodke v deželi.

„V svetišču ni miru,“ je rekel, spoznavši, da je motil tetrarhovo spanje. „Saj res, glej, tu prihaja veliki duhoven.“ In proti njemu obrnjen, je vprašal: „Kaj pa pomeni hrup tu spodaj?“

„Galilejec je prešel k nasilnim dejanjem in je izgnal trgovce iz templja.“

Herod je postal pozoren.

„Rad bi ga videl.“

„Na žalost je že odšel.“

Nato se je obrnil k svečeniku:

„Nu, veliki duhoven, razloži mi, kaj je prav za prav s tem možem? Ali je to Mesija?“

„Kako naj to verujem? Revnega tesarja sin je in v njegovi glavi je nekaj narobe.“

„Ali je prerok?“

„Mi vidimo le to, da ščuva ljudstvo, ne spoštuje postave, pije vino in se norčuje iz Boga. Da, pravi celo, da je on Bog, da je sin Najvišjega.“

„Ali imate priče, da je to rekel?“

„Imamo jih, pa nasprotujeta druga drugi.“

„Preskrbite si torej zanesljive priče, ki si ne bodo nasprotovale.“

Ko je veliki duhoven Kaifa odšel, je dejal Herod:

„Tudi jaz sem Izraelec, Edomčan, iz Ezavovega rodu. Moja mati je bila Samaritanka, hči zaničevanega ljudstva.“

Pilat, ki je videl, da je stvar krenila v drugo smer, je potrkal s službeno palico trikrat po podu. Zazijala je odprtina in skozi njo so porinili mizo, polno najboljših slaščic, ki si jih je mogel zažeti Rimljan.

Herodovo obličje se je zjasnilo.

V predvorju za duhovne stala Kaifa in Ana in se pogovarjala.

„Tako je, nič drugega. Potrebna nam je izredna žrtev. Bliža se Velika noč. Žrtvujemo Galilejca!“

„Prav, žrtev mora biti čista. Ali je Galilejec čist?“

„Čist kakor jagnje!“

„Naj torej vzame nase vse grehe Izraelove in naj nas odreši s svojo krvjo. Kdo ga nam privede v roke?“

„Eden njegovih učencev, ki stoji zunaj.“

Privedli so Janeza, poznejšega Evangelista. Kaifa ga je zasliševal — a izkazalo se je, da so se bili zmotili v osebi, kajti Janez ni izdal Učitelja. Šli so torej po Judo.

Od trga in mestne hiše je prihajal hrup. Ana in Kaifa sta stopila na obzidje, da vidita, kaj to pomeni. Leviti so že prežali na dogodek.

„Mar je že ujet?“

„Je. Dokazali so že, da ščuva ljudstvo. Rekel je svojim učencem, naj prodajo obleko in kupijo meče.“

„Ali so našli pri njih orožje?“

„Dva meča.“

„To bo dovolj za obsodbo.“

Od mestne hiše je vedno bolj naraščal nemir. Izprva ni bilo nič razločiti, kaj se godi, kmalu pa so se zaslišale besede: „Križaj ga! Križaj ga!“

„Ali ni to prehuda kazen?“ je vprašal Kaifa.

„Ni,“ je odvrnil levit. „Eden izmed njegovih učencev, z imenom Peter, je izdrl meč in ranil Malhovega hlapca.“

„Ali je treba še več prič?“

„Učitelj je dejal: Vtakni meč nazaj v nožnico, zakaj kdor z mečem pokončuje, bo z mečem pokončan.“

„To je prav za prav jako zamotana reč,“ je pripomnil Ana in stopil z obzidja.

Ljudstvo pa je dalje vpilo: „Križaj ga! Križaj ga!“

Za mladino.

I. S. Turgenjev:

Na morju.

Potoval sem na neki majhni ladji iz Hamburga v London. Na ladji sva bila dva popotnika: jaz in majhna opica, ki jo je poslal nek hamburški trgovec v dar svojemu londonskemu prijatelju.

Opica je bila z verigo privezana za klop na ladijskem krovu, neprestano se je preobračala in žalostno cvillila.

Kadarkoli sem šel tam mimo, mi je opica nudila svojo črno, hladno roko in me je gledala z žalostnimi očmi, ki so bile slične človeškim. Kadarkoli sem jo zagrabil za roko, se je opica prenehala preobračati in tudi cvillila ni več.

Tišina. Morje se je razprostiralo kakor daleč je seglo oko nalik sive-mu pregrinjalu. Pritisnila je megla, ki se je ovijala celo okoli vrhov jambov in je z nekakšnim mehkočnim izhlapevanjem utrujala oči. Solnce je bilo v tej megli podobno blede-rdeči žogi in proti večeru je ta megla porumenela s čudnim tajanstvenim sijajem.

Pod ladijskim vijakom je nastajala pena, bela kakor mleko, in se je pršeč razbijala v vijugaste proge ter se izgubljala nekje v megli.

Na krmu je neprestano zvonil zvonec tako žalostno, toda otožno kakor opičino cvillenje.

Sem in tja je skočil na morskovo površino morski pes, pa se nato pripognil in spet izginil v globočini.

Kapitan, varuh ladje, pregret od solnca je kadil kratko pipo in pljuval v morje. Kadar sem ga kaj vprašal, je odgovarjal kratko in brezbrizno in vrnil sem se moral — hote ali ne hote — k svojemu edinemu sopotniku — opici.

Sedel sem poleg nje. Takoj se je pomirila in mi ponudila svojo ročico.

Gosta megla nas je ovijala v svoj vlažni plašč. Zatopljeni v negotove, temne misli sva sedela drug poleg drugega kakor dva sorodnika ali rojaka . . .

Zdaj se smejem . . . ali tedaj je v moji duši prevladoval povsem drugače občutek. Vsi smo otroci ene matere — in milo mi je bilo, ker se je uboga žival umirila in se tako zaplavitivo in domače privila k meni, kakor k svojemu rojaku.

Če zadremlijem.

Če takole med pisanjem zadremlijem, je vedno narobe. Pa še kako! Samo berite!

Kuša skače po travniku. Pa priteče mali konj, laja vanj in ga celo ugrizne v nogo. Kuša pa vzdigne nogo in brčne. Konj mlo zacvili, se prekucne in obleži.

Mačka je ušla iz kletke. Zletela je na bližnje drevo in zazvižgala lepo pesmico. Pa jo je zapazil škorec in si v svoji grešni duši zaželel mastne pečenke. Previdno in potuhnjeno se je splazil na drevo. Mačka pa je pravočasno opazila nevarnost, razprostrla krila in zletela nazaj v kletko. Z njo je zletela tudi škorcev mastna pečenka izpred nosa.

Naša koklja je zelo pridna. V zgodnjih jutranjih urah začne kikirikati in prepeva vse dotlej, da spravi pokoncu vso hišo. Čez dan ponosno hodi po dvorišču in vodi za seboj vso kurjo družino. Večkrat obišče tudi petelina, ki sedi na gnezdu in valj piščeta.

Otroci, ali ste brali to kolobocijo? Tako ne more ostati! Prosim vas, rešite me in spravite besede v pravi sklad! Ali boste? Kaj ne da?

lanskoletnimi nastopi dokazale, da so dela in življenja zmožne. Delo v ustanovljenih edinicah se pogloblja in intenzivno delo gotovo obrodi rodovit in zdrav sad, ki bo vsem najlepše plačilo.

Sokolska misel je obenem državna misel. Po vseh srcih se pretaka ena bratska kri, a glave prepaja ista misel: naše edinstvo, naše ujedinjenje. Sokolstvo je vez med narodom in državo, ona zbira v svoj krog mladino, naš cvet in bodočnost našega naroda ter jo vzgaja v duhu naše velike ujedinjene domovine — Jugoslavije, ki je uresničeno san naših pradedov in dedov, ki je pridobljeno s krvjo in združuje v sebi vsa tri jugoslovanska plemena. Bratje iz vseh krajev se zberejo v sokolskem delu, da skupno delujejo v duhu našega ujedinjenja z velikim ciljem očuvati pridobljeno svobodo in narodno edinstvo v ujedinjeni državi.

Naš človek v Prekmurju, ki je skozi tisočletje živel pod tujci Madžari, ki mu niso dali nobenih pravic, ki so ubijali v njem naredno misel, je z osvoboditvijo začel novo življenje, postal je na svoji zemlji gospod. Madžari so skozi stoletje zatrli v njem vsako misel, prepovedali so mu vsako slovensko knjigo ter v šoli in izven nje vzgajali za Madžare. Vse so mu odvzeli, a zatreti niso mogli njegovega materinskega jezika, katerega je očeval, in je ostal živa priča, da s svojimi gospodarji ni iste krvi. Danes je lice Prekmurja že popolnoma drugačno, narod se zaveda svojega sloveskega pokolenja, zaveda se, da je na svoji zemlji samo on gospodar, zaveda se, da je sestavni del naše velike in močne države in pripadnik mogočnega slovanskega naroda.

V tem oziru je baš mnogo storilo učiteljstvo in z njim sokolstvo. Posledice tisočletnega tlačanstva se še bodo čutile dolgo, a baš sokolstvo, ki vodi račun, da se naš narod okrepi telesno in duhovno, mora postaviti vse sile, da ga privede do boljše bodočnosti. Smernice sokolstva predvidevajo in zahtevajo, da se potom njega goji telesna higijena in harmonija duha in telesa in da se dvigne narodna morala.

Sokolstvo ni bilo nikdar in tudi sedaj ni nobena politična organizacija, nima tudi nobenega političnega značaja, zakaj ona je prava socialna organizacija, ki zbira v svojem krogu vse sloje naroda, kmete, delavce, siromake, bogataše, obrtnika, industrialca, intelektualca, študenta i. t. d. Vzgaja svoje članstvo v bratstvu in enakosti in za vse ideale in vrline našega naroda. Sokolstvo vzgaja svoje članstvo tako, da duša našega naroda ne zabrede nikdar več v temo in da zna vedno in povsod ceniti našo državo in svoj narodni ponos.

Povsod, kjerkoli se je kaj storilo za sokolstvo, je vedno v prvih vrstah učiteljstvo in tako najdemo učitelja aktivnega sokolskega delavca v večjih krajih, a še bolj v oddaljenih majhnih vaseh. Vzgoja naše mladine v sokolskem duhu je potrebno,

da bo znala učevati in braniti to, kar smo jim mi pridobili. Naša severna meja mora ostati trdna in zavedna, kajti Prekmurje je in ostane naše.

V tem je še potrebno večje poglobitve v sokolsko delo, da 70 letnico obstoja Sokolov pri nas Slovencih dostojno in častno preslavimo. Naše okrožje mora biti na pokrajinskem zletu v Ljubljani častno zastopano, Prekmurje mora pokazati, da je sokolska misel v tem delu naše države nerazdružna z državno mislijo, pokazati mora, da naš tukajšnji narod stoji v isti vrsti z ostalimi sokolskimi okrožji.

Izjava.

V zadnji številki „Novin“ se neki dopisnik obrekne v občinsko upravo in gospodarstvo v Črenšovcih češ, da bi bilo bolje, da plača neko stolico, mesto venca na grob župnika. Da dopisnikar ni izobraženec, se vidi in smatram že iz tega, ker sicer bi iz pletete to opustil. Javno pa izjavljam, da občinska uprava ni nobene stolice naročila, vsled česar tudi nikomur nič ne dolguje. Sploh pa pod nobenim pogojem ne dovoljujem vmešavati se v občinsko gospodarstvo ljudem, ki nimajo, odnosno ne prispevajo k občinskim dohodkom nikakršnih prispevkov. Da je bila svoj čas uprava pod vplivih takih oseb se pozna še danes, ko je skoro nemogoče spraviti račune prejšnjih let v sklad z obstoječimi zakoni. Sicer pa prosim dopisnikarja, da se v bodoče z polnim imenom podpiše, ker je v nasprotnem slučaju navaden obrekovalec, kateremu namen je, jemati poštenje svojemu bližnjemu in ga postaviti v slabo luč.

Črenšovci, 4. aprila 1933.

ŠKOBERNE FRANC
župan.

Velmar J.:

Sokolstvo in učiteljstvo.

Zgodovina nas uči, da je učiteljski stan tisti, ki pri vseh narodih in v vseh dobah zaznava že od nekdaj med narodom važno mesto, da je baš učitelj poklican, da med narodom v najzoketnejših vaseh širi prosveto, budi narodno zavest šolske mladine in naroda. Učitelj je in mora biti duša vsega društvenega in gospodarskega udejstvovanja.

Takoj po dovršenih šolah se poda učitelj med narod na vas, kjer z njim živi in daleč od kulturnih centrov vrši svojo misijo, pogostoma pod težkimi okolnostmi, a veselje do dela, do svojega poklica premaga vse težave in ovire. Nesebično orje ledino in seje seme nacionalne zavesti, seje seme znanja ter čisti duše od teme neznanja. Težka je njegova naloga in mora biti vztrajen, požrtvovalen in smotren, da njegovo delo obrodi res dober sad, a ne bodeče trnje. Učitelji so bili tudi že pred vojno buditelji narod ter ga pripravljali na naše veliko osvobodjenje in ujedinjenje, gojili v dušah naroda nacionalno zavest in že takrat sejali seme sokolske misli, ki je danes z njihovim šolskim in izvenšolskim delovanjem nerazdvojna enota.

Ali si moremo zamišljati lepše

delovanje učiteljstva med v nacionalnem oziru, nego je delovanje na sokolskem polju? Sokolstvo goji vse panoge, telovadbo, petje, dramatiko, godbo, govornišstvo in t. d., na vsakem polju se je možno posamezniku udeleževati, do česa pač čuti veselje. Naš neumrljivi ustanovitelj sokolske misli Dr. Miroslav Tyrš je ustanovil v težkih časih za češki narod prvo sokolsko društvo, kateremu je dal svojo dušo in osnove, da le telesno in duševno krepak narod lahko bije boj s svojim savažnikom, da samo telesno in duševno zdrav narod more kljubovati vsem sovražnim napadom in da je le nacionalno zaveden narod zmožen gospodariti na svoji zemlji. Te misli tudi danes zastopa sokolstvo in z njimi prodira v dušo naše mladine, in našega naroda. Učiteljstvo uvidi potrebo razširitve sokolske misli med vse sloje našega naroda in zato se tudi danes na njegovo inicijativo ustanavljajo vedno nove sokolske edince v večjih in manjših krajih, v bližnjih in oddaljenih vaseh od kulturnih centrov.

Danes šteje v Prekmurskem okrožju 18 sokolskih edinic, katere štejejo lepo število sokolskih pripadnikov ter so posamezne s svojimi

Organizacija.

Krajevna organizacija JRKD v Murski Soboti sklicuje na „Belo nedeljo“, to je 23. aprila ob 11. uri članski sestanek v prostorih g. Faflek Alojzija (Meščanski dom) v Murski Soboti s sledečim programom:

poročilo g. poslanca Benko Josipa,
poročilo g. sreskega predsednika

Koder Antona,
poročilo g. predsednika Kraj. org.
Čeh Franca

ter poročila obeh tajnikov.

Opozarjamo vse člane, da poravnajo do tega dne članarino in znesek 2 Din za legitimacijo. Dejstvo, da je letos pristopilo 150 novih članov, je prav razveseljivo in mora dvigniti tudi stare člane k organizacijski zavesti in dolžnosti.

Pred članskim sestankom se bodo razdelile legitimacije.

Krajevna organizacija v JRKD v Murski Soboti ima dne 18. aprila ob 7 uri zvečer informativni sestanek v prostorih g. Kumina v Markišavcih za vse člane iz Markišavcev. Prav tak sestanek ima dne 19. aprila v Rakičanu in sicer v gostini g. Čatinoviča tudi ob 7. uri zvečer.

Murkosoboški park.

Tujec, ki pride iz kateregakoli kraja Dravske banovine v M. Soboto, hitro opravi ogledovanje mesta. Pogleda cerkve treh veroizpovedi, v naši banovini je namreč posebnost, da ima razmeroma tako majhno mesto kar tri cerkve različnih ver, čudi se odprtim kanalom, zanimajo ga nizke hiše in široke ulice in končno ogleduje ter občuduje park in zavida sobočance za lepoto, ki jo imajo sredi mesta.

Park v Soboti je res nekaj posebnega. Lahko rečemo, da pri nas nobeno provincijalno mesto nima takega parka. Vrednost parka za Soboto pa povišuje kajpada še okolnost, da je bližnja soboška okolica precej enolična. Park nudi prijatelju prirode in lepote v vsakem letnem času svojevrstne užitke.

Pozimi nisem užival še lepšega pogleda kot zvečer v našem parku. Uprav kakor da bi bil v pravljici, tako se zdi človeku, ko gre v luninem svitu kakor začaran po sveže zasneženem parku.

Komaj dobi sonce spet nekaj svoje moči nazaj, že prestrezajo sprehajalci na južni strani grada tople sončne žarke. Prve pomladanske cvetlice dvigajo glave in prožijo liste iz zemlje. Prve so ponižne marjetice, pa tudi nekaj zvončkov zvoni na severni strani v vetriču. Potem pa poganjajo ena za drugo. V grmovju se kosajo beli, rdeči in vijoličasti petelinčki, rumenepasje čebulice v travi konkurirajo z lopaticami, ki jih nekateri zamenjujejo z zlaticami. Bele podlesne vetrnice se zibljejo v vetru. Ponižna dišeča vijolica se drži skromno blizu tal. Otroci in odrasli jih nabirajo cele šope, vijolice pa kakor da bi govorile: „Le trgajte nas, če bolj nas boste trgali, več nas bo!“ In res, kamorkoli pogledamo, povsod so vijolice.

Lahko rečemo, da se skoro vse rastline, ki rastejo v okolici Sobote, dobijo v parku; zato nam park nadomešča botanični vrt. Zazelenelate, okrasno grmičje in drevje. Spet imamo zelene trate, ki jih kakor zeleni zastori obrobijo ljubki gozdički.

V cvetnem mesecu maju je vse v cvetju: zelene trate so se preoblikovale v pestro pisane travnike, grmičevje cvete in diši in uprav tako drevje. Veliki in številni cvetovi magnolijske žele od daleč vabijo, da uživamo krasoto prirode. Za magnolijo po lepoti nič ne zaostajajo sicer nekoliko manjši in višje rastoči, zato teže opazljivi, cvetovi tulipovca (liriodendron tulipifera), mogočnega ameriškega drevesa, ki v več skupinah raste v parku (lirasti listi so podobni javorjovim.)

Pomlad se nagne in pritisne huda vročina. M. Sobota se kuha v soncu in koplje v prahu. Park je sedaj edino zatočišče pred žgočim soncem in prodirljivim prahom. Kaj bi počeli Sobočani poleti brez parka, brez oaze?

In jeseni? Tudi jeseni ohrani park svojo lepoto. Mogočni hrasti s svojimi košnatimi krošnjami, ki jih barvajo porumeneli, pordeli in porjaveli listi, se kopljejo v jesenskem soncu. Po tratah se pasejo krave. Živo rdeča divja trta žari po grajskem zidovju, pod njo pa spet lovijo kakor v zgodnji pomladi sprehajalci poslednje sončne žarke. Od vseh strani odmeva smeh in krik mladine, ki brca in prestreza žogo. Vprav svojevrstna idila!

Lepote našega parka pa še nikakor nismo izčrpali. Omeniti moram

še stalne in nestalne živalske prebivalce.

Celo leto nas zabavajo veverice. Kako lepo je opazovati, ko se lovijo, včasih kar po pet, šest skupaj. Kako mojstrsko skače veverica z veje na vejo, kako teka po travi, se vstavi, posedi, prisluhne, pa spet v galop — obstoji, napravi možica, pa že zbeži in spleza po drevesu.

In ptice! Nekatero celo leto ne zapuste. Kako je lepo gledati spomlad, ko se ptičice ženijo, kako znašata samček in samičica — ščinkavček, sinica i. dr. gnezda. Škorec gnezdi v samem gradu, čeprav revež nima miru: venomer ga nadleguje nepridiprav — vrabec. Tudi naš priljubljeni poletni pevec kobilar (pravijo mu tudi rumeni kos) se more boriti z nadležneži, toda nevarnejšimi kot njegov sorodnik, namreč s srakami, ki jih z vso energijo odganja od gnezda.

V grmovju na zahodni strani parka izliva pevski mojster slavček svoje srčne melodije. Zeleni žolne in detli pritrkujejo celo leto. Pozimi je prišel detel trkat celo na grajske oknice. Gibčni plezalci brglezi seveda tudi ne manjkajo.

V mesečini dobro razločimo, kako se na platani priklanja samici sovi samec, ki je še pravkar klical z zategnjenim glasom.

Kakor je flora cele okolice zastopana v parku, tako je tudi favna. V parku je torej koncentrirana flora in favna soboške okolice. Razven domačih rastlin pa krasijo park še razno okrasno grmovje in drevje n. pr.: že prej omenjene magnolije in tulipovci, dalje katalpa s cigarastimi plodovi in srčastimi listi, ginkgo iz Azije z značilnimi dvokrpimi pahljastimi listi, aravkarija, enakomerno zraščena jelka iz Južne Amerike, in še mnogo druga za Prekmurje redka drevesa.

Škoda je, ker park že precej dolgo nima pravega lastnika in je zato premalo zaščiten. Skrajni čas je že, da ga dobi občina v last, da ga bo pravilno negovala in bo vsaj skrbela, da se ne bi uničeval. Tedaj bo občina napeljala prepotrebno elektriko in oskrbela klopi, kar bi bila pravzaprav že sedaj lahko napravila, čeprav še ni lastnica. Vsaj nekaj najpotrebnejših klopi na južni strani grada bi se dalo brez posebnih stroškov postaviti. Drugod skrbijo za olepšavo mest Olepševalna društva, ki so lahko bolj iniciativna kot občinski uradi.

Park mora seveda brezpogojno ostati javen, ker le tak je okras in znamenitost mesta in le javen park je oaza v Soboti. Kaj bi bila Sobota brez parka? Navadna vas. Kje bi se izživljala mladina, za katero je park edino pravo zabavišče? Brez drevja v parku (in „Fazaneriji“) bi bila v M. Soboti poleti še večja vročina in tudi burja s severa bi se bolj uveljavila.

Na vsak način se mora doseči, da se zaščiti po čl. 121 gozdnega zakona ne le posamezna drevesa, ampak ves park in se proglasi za javnega, ker že park kot celota brez ozirna na redka drevesa predstavlja redko naravno lepoto. Na podstavi 121 gozdnega zakona se ne bodo smela sekati niti redka drevesa, ki itak nimajo posebne gospodarske vrednosti, niti ostalo drevje; zakaj park mora ostati v blagor Sobote povsem neokrnjen. Kdor bi poškodoval park, bi se v smislu čl. 121 gozdnega zakona kaznoval po čl. 365. kaz. zak.

Omenjeni člen gozdnega zakona naj bi se raztegnil tudi na „Fazanerijo“, ki je v tesni zvezi s parkom in katere obstoj je v zdravstvenem in klimatskem pogledu tudi važen za Soboto.

Ker bo park javen, odpade vsak privatni interesent za nakup in preprisan sem, da občinski očetje ne bodo napravili tako, kot je nameraval narediti v svoji mladostni objestni razigranosti Župančičev Ciciban, ki je hotel odpeljati pomlad na sever in jo prepustiti Eskimovcem:

Kam bi s to pomladjo?

Nam jo je preveč,

naložimo ladjo,

odpeljimo jo preč!

Naši občinski očetje bodo pomlad, lepoto in zdravje obdržali zase, za svoje potomce, za Mursko Soboto.

— c.

V dveh, treh vrsticah

Angleški letalci so preleteli najvišjo goro sveta Mount Everest. Letala so krožila nad vrhom 15 minut.

Ker je v Ameriki zopet dovoljeno točenje piva se v Evropi nekatere države kosajo, katera bo več pijače spravila na ameriški trg. Tako je norveška pivovarska industrija najela več ladij, ki bodo prevažale njene tovore čez morje.

Na Dunaju je pleskar Vidan, ki je bil zaposlen z pleskanjem neke mesarije, padel z visoke lestve tako nesrečno, da je obvisel na kavlju komur obešajo meso. Kavelj se mu je zapičil v trebuh.

Za svetovno razstavo, ki se bo vršila v Chicagu, bodo zgradili stolp ki bo 620 m visok. Stal bo 300 milijonov dolarjev.

V zlatem rudniku Langlaagtu je izbruhnil požar v rovu ki je nad tisoč metrov globok. Sedem rudarjev je pri tem našlo smrt.

V severnih italjanskih mestih je bil pred dnevi potres. Prebivalstvo je zbežalo na ceste kjer je prebilo noč. Potres ni povzročil večje škode.

Japonska vlada je zaprla več japonskih trgovcev, ker so dobavljali kitajcem municijo.

V Rimu gradijo 25 novih cerkev. Že sedaj jih je 603.

Na svetu se porabi letno 4 in pol milijonov ton mila, kar predstavlja približno vrednost 50 milijard Din. Če vzamemo, da ima zemlja 1500 milijonov prebivalcev vidimo, da porabi vsak človek letno povprečne 3 kg mila. Dnevni potrošek vsakega človeka znaša 10 par.

Listnica upravnistva

G. N. J. la Briere — Francija. Denar prejeli, do 1. VII. plačano. Pozdrav.

G. B. Kol. — Subotica: Plačano do 30. 6. 1933. Pozdrav!

Presimo cenj. naročnike, da poravnajo dolžno naročnino!

Izjava.

Podpisani preklicujem moje trditve, ki sem jih navedel v moji vlogi na kr. bansko upravo v Ljubljani in ustmene moje trditve zoper občinskemu blagajniku Lanščak Francu, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Murska Sobota, dne 12. aprila 1933.

RENGJEO IVAN

obč. knjigovodja

„TIVAR“ obleke

MURSKA SOBOTA

Lendavska cesta.

Prispela je velika zaloga za spomlad. — Znižane cene.

Prej Din 690 sedaj Din 590

Prej Din 590 sedaj Din 490

Prej Din 490 sedaj Din 340

Prej Din 290 sedaj Din 244

Velika izbira dečjih oblek!

NA VELIKO!

NA MALO!

Ako hočete poceni in dobro kupiti, potem si oglejte mojo veliko zalogo.

VELIKA IZBIRA. DOBRO BLAGO. NIZKE CENE.

Kolesa, šivalni in pisalni stroji, gramofoni in plošče, radioaparati, fotogr. aparati in material, športne potrebščine in vsakovrstna pneumatika.

Vsi rezervni deli!

ŠTIVAN ERNEST, MURSKA SOBOTA.

KINO

Lastnik G. DITTRICH

v Murski Soboti

Vsi programi 100% zvočni filmi.

**Bo že zopet
boljše**

Režija: Kurt Geron.

V glavnih vlogah: HEINZ
RÜHMANN, DOLLY HAAS in
ERNEST VEREBES.

Predstave se vršijo:

v PONDELJEK,

dne 17. aprila popoldne ob 1/24 uri
in zvečer ob 1/29 uri**SOKOL****Vsem društvom in četam
Prekmurskega okrožja.**

Dne 21. IV. 1933 ob 9. uri
zjutraj pride v Mursko Sobotu
odposlanec župnega tehn. odbora,
da bo predelal vse vaje (proste
in tekmovalne) za letošnji pokrajinski
zlet v Ljubljani.

Vabim tedaj vse s. načelnice
in br. načelnike, odnosno namestnike,
da se tega tečaja sigurno udeležijo.
Tečaj bo v Sokolskem Domu in bo trajal
celi dan.

Za 23. t. m. napovedani tečaj
torej odpade.

Zdravo!

Okrožni načelnik,

Glede nabave krojev prejmejo
čete društva Murska Sobotica v
kratkem posebno okrožnico.

Ustanovila se je nova Sokolska
četa v Strukovcih-Pužavci.

Zdravo!

Vabilo.

Sokolska četa v Brezovcih vabi vse brate in sestre kakor tudi vse ostale prijatelje Sokolstva na Nušičevo igro „Navaden človek“, ki se bo predvajala na Velikonočni ponedeljek v gostilni gosp. Benčec Arpada v Lemerju. Pričetek igre okrog 14. ure.

Po igri bo prosta zabava s plesom, gostilničar pa se priporoča s svojim prvovrstnim vinom. Garantiramo, da se bo vsem navzočim vsestransko ustreglo!

Zdravo!

Prihodnja pevka vaja bo v sredo, dne 19. IV. 1933. ob 20. uri v Sokolskem Domu. Ker bo v kratkem koncert vabimo vse pevce, da se vaj točno udeležujejo.

**Iz delovanja Združbe trgovcev
v Murski Soboti.****Pazite na krošnjarje.**

V zadnjem času prihajajo pritožbe, da se pojavlja vedno več krošnjarjev z raznim blagom, tako tudi z negavicami, raznim drugim kratkim blagom ter tudi s papirko.

Krošnjarjenje je v obmejnih srezih, torej tudi v srezu murskosobotskem in dolnjelendavskem strogo prepovedano.

Sreski poglavar v Murski Soboti je izdal dne 22. VI. 1928 okrožnico

Združba trgovcev za srez Dolnja Lendava v Dolnji Lendavi.

Vabilo

na

REDNO LETNO SKUPŠČINO,

ki se bo vršila v nedeljo, dne 30. aprila 1933 ob 14. (2.) uri v veliki dvorani hotela „Krone“ v Dolnji Lendavi.

DNEVNI RED:

1. Poročilo začasne uprave.
2. Čitanje in razlaga pravil združbe.
3. Volitev uprave, nadzorstva, razsodniškega odbora in šolskega odbora.
4. Proračun za leto 1933.
5. Določitev načina uradnih objav združbe.
6. Eventuelni samostojni predlogi.
7. Sličajnosti.

Skupščina se prične točno ob napovedani uri. Ako skupščina ne bi bila sklepna ob napovedani uri, se vrši eno uro kasneje druga skupščina, ki bo sklepala pravnoveljavo ne glede na prisotno število članov. (Po § 16 pravil.)

Ker združba svoječasnno ni sprejela pravil in je le-ta predpisala Zbornica, se bodo pravila, kakor tudi važnejša zakonska določila članom raztolmačila. Opozarjamo, da se vsak član naj udeleži občnega zbora. Ako kateri član izostane brez obrazloženega opravičila, se kaznuje z globo 25 Din (v Dolnji Lendavi) in 15 Din (iz ostalih krajev združbinega področja.)

V smislu čl. 17. pravil se bo sklepalo le o onih točkah dnevnega reda, ki so navedene v tem povabilu. Pod točko 6. dnevnega reda so navedeni samostojni predlogi, o katerih se bo razpravljalo; treba jih je pa predložiti upravi najmanj tri dni pred skupščino.

Dolnja Lendava, dne 9. aprila 1933.

KOMISAR

Združbe trgovcev za srez Dolnja Lendava
V DOLNJI LENDAVI.

pod štev. 652/4 vsem žandarmerijskim stanicam in županstvom v kateri poziva vse žandarmerijske stanice in županstva, da se morajo vsi brigatli za to, da se uredba osrednje vlade razglašena v Uradnem listu štev. 36/8 z dne 27. januarja 1926 točno upošteva. V predmetni okrožnici je izrecno povedano „vsakega krošnjarja je takoj naznaniti semkaj, da se ga kaznuje s strogo občutno denarno kaznijo v prid občinskemu ubožnemu skladu odnosno z zaporom.“ Ker po zakonu o krošnjarjenju jamči za kazneni blago, ki ga nosi krošnjar s seboj, se sme krošnjarju roba odvzeti in shraniti na občinski ali na orožniški stanici, dokler globa ni plačana, ali kazen prestana.

Utemeljena je domneva, da gre mnogo tatvin in vlomov na račun njihovih krošnjarjev in se ne ve kakega izvora je blago s katerim trgujejo, bi bilo pravilno, da vsakdo odkloni nakup blaga od krošnjarja. Obvezni so pa vsi trgovci, da vsakega krošnjarja takoj naznanijo najbližji orožniški postaji ali županstvu, kateri morajo v smislu zgoraj citirane naredbe točno postopati. Po možnosti pa naj vsi gg. trgovci vsak tak slučaj sporočijo združbi trgovcev za srez Murska Sobotica v Murski Soboti, s konkretnimi dokazi, da bo Združba tudi na meročajnem mestu zavzela potrebne korake, da se tako krošnjarjenje enkrat za vselej odpravi.

**Predlog za izboljšanje
denarnega trga.**

Dne 7. aprila t. l. se je vršila pri Zbornici za TOI v Ljubljani plenarna seja, na kateri so se razpravljale važne gospodarske zadeve. Najvažnejši iz te seje je bil predlog zborničnega svetnika ga. Lenarčiča ter ministra Ivana Mohoriča.

Prvi predlog se glasi:

Denar je izgubil veljavo, h temu je prišla še težava s hranilnimi knjižicami, ki jih odklanjajo celo davkarje. Na drugi strani pa so socialne ustanove gospodarstvu pobrale njegov obratni kapital in ga zazidale v palačah in zgradbah. Z ozirom na vse te težave predlaga govornik:

1. Država naj preskrbi denarnim zavodom in zadrugam, ki so zdrave, cene kredite na podlagi njih imetja tudi zamrzlega.

2. Država naj objavi, da sprejema tudi hranilne knjižice zavodov, ki so aktivni.

3. Poštna hranilnica naj podpre zavode onih banovin, iz katerih prejema vloge.

4. Zaščitne odredbe za dolžnike naj se odpravijo.

5. Izredni časi zahtevajo tudi izredne ukrepe in pasivna državna podjetja naj se odstopijo zasebnikom.

6. Skliče se naj gospodarska anketa, ki bo izvedla na licu mesta štedenje povsodi, kjer je to potrebno.

Nakar je g. minister Ivan Mohorič podal sledeče poročilo:

Osnovno vprašanje vsega gospodarstva je vprašanje kredita in sicer cenene kredita, kajti brez tega se neha vsaka gospodarska aktivnost. Rentabiliteta podjetij je tako padla, da so 10—14% obresti čisto nemoogoče. Najbolj se branijo pocenitvi kredita naše privilegirane banke, ki se zagovarjajo s tem, da so po zakonu vezane na sedanjo obrestno mero. Ta zagovor pa ne drži, ker ti zakoni so bili sklenjeni v dobi dobre konjunkturo, ki je danes ni. Življenje zahteva nižje obresti in življenje je močnejše od zakona in zato treba te izpremeniti, če zahteva tako gospodarstvo.

Znižanje obrestne mere pa je potrebno tudi zato, ker nismo bogati. Pred nastankom finančne krize smo

imeli 14 milijard vlog, toliko, je znašal proračun. Danes imamo 9 milijard vlog in toliko znaša tudi proračun. Od vsega narodnega dohodka smo mogli v najboljših letih prihraniti le eno milijardo in v najboljšem letu smo izvozili blaga za 9 milijard, kolikor znašajo vsi naši prihranki. Danes pa izvažamo le za 3 milijarde in o prihrankih ne more biti govora. Zato treba organizirati cenen kredit.

Vse države so bile v slični situaciji. Nismo si pa znali pomagati drugače, ko s policijskimi odredbami, da smo vlagatelja kratkoma odgnali od okenc. Avstrija je morala na mah zbrati 100 milijonov, da reši Creditanstalt, Češkoslovaška je morala priskočiti na pomoč Živnostenski banki, Mussolini svojim zavodom za javna dela, Nemčija svojim D bankam. Vse te države so izvršile v pomoč svojih denarnih zavodov potrebne operacije, ki pa nimajo nič skupnega z inflacijo.

Nam danes ni treba nič drugega, ko da se izvede mobilizacija zamrzlih kreditov za investicije. Ustanoviti bi se moral poseben zavod, ki bi z državno garancijo prevzel industrijske investicijske kredite in dal za nje denarnim zavodom na razpolago novčance. Mogla bi biti ta zavod tudi Drž. hipotekarna banka. Te novčance ne bi vplivale na tečaj dinarja in tudi ne bi pomenile nobene inflacije.

Predlog ga. Lenarčiča se dele v dve skupini. Prva se tiče štedenja. Številke proračuna dokazujejo, da se še vedno premalo štedi. Upati je, da se bo sedaj bolj, ker se je s finančnim zakonom ustanovil poseben odbor za štednjo, ki bo mogel takoj na licu mesta izvesti potrebno štednjo. Temu odboru bo tudi zbornica predložila predloge g. Lenarčiča.

Druga skupina predlogov pa se tiče sanacije denarstva in minister Sumenkovič je ustanovil v ta namen poseben posvetovalni odbor, kateremu bo predložila zbornica predloge g. Lenarčiča.

Napisi na obrtnih obratovalnicah.

Opozarjajo se vsi trgovci, obrtniki in gostilničarji, da morajo najkasneje do 30. junija t. l. urediti svoje napise točno po § 128 obrtnega zakona. Ta namreč predpisuje, da morajo biti obrtni lokali vidno in razločno označeni z napisom na vnanji strani v državnem jeziku. Napis mora vsebovati popolno rodbinsko (priimek) in rojstno ime obrtnika.

Združba trgovcev v Murski Soboti opozarja vsled tega in poziva istočasno vse svoje člane, da čimprej, a najkasneje do 30. junija 1933 uredijo svoje napise točno po predpisu obrtnega zakona, ker so vsi, ki nebi do omenjenega dne uredili to zadevo, podvrženi zakonskim posledicam o čem je obveščeno tudi orožništvo.

**Barvanje testenin prepo-
vedano.**

Sresko načelstvo je opozorilo Združbo trgovcev o razpisu Kr. banske uprave Dravske banovine z dne 24. III. 1933 VI. No. 3047/3 glasom katerega je vsem tovarnarjem prepovedano barvanje testenin.

Po tej uredbi je pa dana možnost vsem trgovcem, da lahko še one testenine, ki jih imajo na zalogi še razprodajajo v teku 2 mesecev. Po preteku te dobe je pa vsako barvanje testenin prepovedano in se bodo zaloge, ki se bodo v tem terminu še našle vsem zaplenile in uničile.

Ako bo pa tozadevno izšla kakova nova naredba, bo združba trgovcev na tem mestu obvestila svoje člane.

KMETIJSTVO

Cepljenje šmarnice spomladi.

Pri nas precepimo vsako leto mnogo šmarničnega trsja na zeleno. Ta način cepljenja se je dobro obnesel, vendar vinogradniki povsod ž njim niso popolnoma zadovoljni. Šmarnica je za zeleno cepljenje prenahe rasti, za grobanje pa je prekrhka, zahteva mnogo oskrbovanja preko leta, zamudno je pa tudi grobanje.

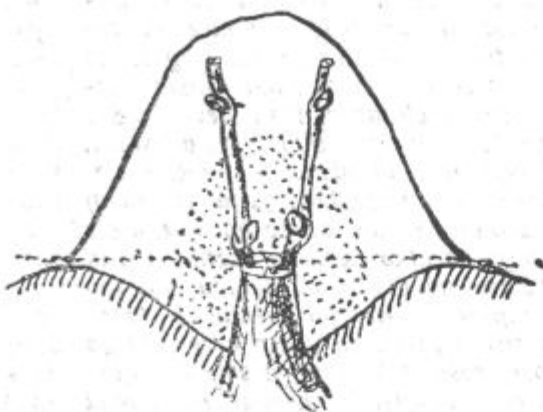
V dolnjelendavskem in murkosoboškem srezu smo lansko leto napravili poizkuse precepljanja šmarnice na suho v razkol. Čas cepljenja je odvisen od vremena. Letos je pričelo cepljenje začetkom aprila in končalo v sredini maja. Pozneje, ko začne trta močno odganjati, cepljenje ni več tako uspešno.

Preden pričnemo cepiti, moramo zemljo okrog trte odgrniti in si napraviti prostora za delo. Nato z žagico trs odrežemo ob površini zemlje in rano z ostrim nožem gladko obrežemo. Z močnim nožem podlago razkoljemo — paziti pač moramo, da napravimo čim manjšo rano. Nato rano razširimo z leseno zagozdo.

Rozge, ki smo jih prej pripravili razrežemo na dvoje očes. Pod očesom cepič obrežemo in napravimo klinu podobno rano, dolgo okrog 3 cm, kar se ravna po debelosti trte. Običajno vložimo v vsako podlago 2 cepiča. Mlajše trse cepimo s kopulacijo na suho. Ker je cepiče vsled male rane težko vtakniti, jih nekateri zabijejo z lahkim lesenim kladivcem v razpoko. Paziti je treba, da pride kambijalna plast cepiča na kambijalno plast podlage (glej sliko).

Navadno spojišča ne vežemo, pač pa ga dobro zamažemo s cepilnim voskom ali ilovico. V suhi zemlji je dobro, da spojišče obložimo z mahom, da se ne posuši. K spojišču zagrnemo rahle prsti ali še boljše peska, tako da sta cepiča popolnoma v zemlji. Ko cepiči poganjajo, moramo zemljo rahljati, da se morejo poganjki preriti.

Ko so poganjki vsaj za peden veliki, kupček odgrnemo in odstranimo eventuelne korenine, ki so zrastle iz spojišča. Nato zemljo zopet zasujemo. Avgusta pustimo cepljenke odgrnjene, v jeseni pa jih zopet zasujemo, da ne pozebejo.

Cepljenje šmarnice v precep se zelo dobro obnese, izvežbani roki raste tudi 95%. Precepljeno trsje napravi že v prvem letu močne, celo do 3 m dolge poganjke. Ta način ima veliko prednost, da trsja ni treba grobati, v prvem letu pa rodi že 50% trsov. Uspeh cepljenja je tem večji, čim mlajša je podlaga; ker imamo pri nas večinoma mlade šmarnične nasade, bo uspeh gotovo zagotovljen. Trs, kjer se cepljenje ni prijelo, navadno odmre.

Ta način cepljenja se v Prekmurju zelo širi; lansko leto je bilo z uspehom precepljenih nekaj tisoč trsov šmarnice. Slabše se obnese to cepljenje na othelu in drugih samorodnicah.

V Dolnjelendavskem okraju bo letos na željo kraljevske banske uprave izvedena obsežna akcija za precepljanje šmarnice na suho v razkol. Tako se bo ta način precepljanja šmarnice v polni meri preizkusil.

Sresko načelstvo razglasa, da bodo vinogradniki, ki bodo želeli letos spomladi cepiti šmarnico na suho v razkol, prejeli iz banovinskih nasadov potrebno število cepičev zaastonj; cepljenje pa bodo izročili cepiljarjem, ki bodo za vsako občino določeni sporazumno z županstvom in bodo pozneje prejeli od kraljevske banske uprave za vsak uspešno precepljen trs 0.15 Din, od sreskega kmetijskega odbora pa Din 0.10, torej skupno 1/4 dinarja za vsak uspešno precepljen trs šmarnice. Sreski kmetijski referent bo priredil 2 enodnevna tečaja za cepljenje in sicer enega v lendavskih in enega v Dobrovniških gorah.

Posestniki, ki bodo cepili šmarnico na suho in žele prejeti brezplačno cepiče, naj prijavijo to preko županstva sreskemu načelstvu. V prijavi je točno navesti, katere sorte žele cepiti in koliko trsov. Obenem se lahko prijavijo tudi cepiljarji.

Tržne cene

Biki kg od 3—4 Din in to najfinejša roba, telice kg od 3—4 Din, teleta kg od 3—4 Din, krave kg od 1.50 2—3. Svinje kg 6—7 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg. 6—8 Din, svinjetina kg. 10—14 Din, teletina kg. 6—14 Din, moka pšenična ogg. kg. 4—do 4.50 Din, moka II. kg. 3.50—4.—Din, moka V. kg. 3.50 Din, moka ržena kg. 3 do 3.50 Din, kava surova kg. 50—90 Din, kava pražena kg. 56—140 Din, riž kg. 7—14 Din, sladkor kristalni kg. 15.—Din, v glavah kg. 16.—Din, kocke kg. 17.—Din, bučno olje 1 lt. 14 Din, olje olivno 1 lt. 16—24 Din, sol Kreška kg. 2.50 Din, sol morska mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din. sveče pkt. 9 Din.

Cenē deželni pridelnikom v tekočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 210.—Din, žito 1 q 125.—Din, ko-

ruza debela 1 q 100.—Din, koruza čequatine 1 q 110.—Din, oves 1 q 120.—Din, ajda 1 p 170.—Din, ječmen 1 q 120—130 Din, proso 1 q 110 D, krompir 1 q 40—55 D, seno 1 q 60—70 Din, slama 1 q 40—50 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 105, tomažova žindra 18—20% 1 q 145.—Din, Nitrofoskal 1 q 148.—Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.—D, apneni prah pri odjemu celega vagona 1 q 18.—Din.

Cement: Trboveljski 1 q 70.—Din, cement splitski 1 q 70.—Din, apno žgano 1 q 36.—Din.

Priznana in solidna urarska delavnica

DITTRICH FRANJO

urar, draguljar in optik v

MURSKI SOBOTA

nudi iz svoje moderne zaloge zlate in srebrne nakite, žepne in stenske ure, budilke ter različne srebrne in kina srebro predmete

Sprejem v popravilo vse v to stroko spadajoča dela kakor: pozlačenje in posrebranje, popravilo zlatnin, graviranje v vse kovine, popravila optičnih predmetov. — Popravljanje ur se izvrši točno, po solidnih cenah in z **dvoletno garancijo**. Vse v tem času nastale napake popravljam **brezplačno** razven prelom peres (feder) in če kdo sam povzroči napake. Za vse nove ure do šestletna garancija. **Optika.** Kupujem staro srebro in zlato po najvišjih dnevnih cenah!

K odaji je

v DOLNJOJ LENDAVI na glavnoj v. lici pod štev. 56 ležeče zidane i s črepom pokrite 15 1/2 metrov duge i 7 1/2 metrov šörke hiše ves materijal: črep, cigeo, dveri, okna. — Kupec je dužen hišo podreti i ves materijal dol voziti. Cigla je približno 45.000 falatov. Kúpci se naj zglasijo pri lastniki

MILHOFFER HENRIKU

v Dolnji Lendavi.

Za veliko noč

Le enkrat v letu je velika noč — praznik pomladi, veselja in ljubezni. Pričakajte ga v naših novih čevljih. Z novimi cenami smo omogočili vsakomur, da si za more letos kupiti poceni dobro obutev

BAT'A — MURSKA SOBOTA.

Vse vrste špecerijsko, kolonijalno blago, moka vseh vrst, nadalje mašinska olja, cement, umetna gnojila, poljedelski stroji vseh vrst, „Salonit“ za pokrivanje streh vedno v zalogi

Najnižje dnevne cene

pri

Najnižje dnevne cene

ČEH FRANC

trgovina z mešanim blagom, vseh vrst deželni pridelki na debelo

M. SOBOTA.

Se priporoča

RITUPER

ALOJZIJ

Murska Sobota

Nizke cenel

Dobro blago!

Trgovskega pomočnika strokovno dobro izvežbanega, ki govori slovenski in madžarski takoj sprejem v trgovino z mešanim blagom in specerijo. Ponudbe poslati ali se javiti pri ARNSTEIN BENO, trgovcu v Dolnji Lendavi.

V knjigarni HAHN v M. Soboti

so v zalogi sledeče knjige: Francoski slovar, Francoščina brez učitelja, Nemščina brez učitelja in Nemško-slovenski slovar.

NEMECZ JANEZ

trgovina železa, strojev in špecerije prodaja najboljših koles, šivalne in pisalne stroje, radioaparate ter vsakovrstne poljedelske stroje

Murska Sobota.

Da v najem v lastni hiši, Cerkvena ulica 15, kjer je bila trgovina Erdössy Barnabáš, stanovanje in lokal, prikladno za trgovino ali pisarno.

Budilka . . 55 Din

Zepna ura nikel 75 Din

Zapestna ura 95 Din

Garantirano!

Kupujem staro zlatnino in srebrnino po najvišjih dnevnih cenah.

LIGETI ANTON

Glavni trg. **MURSKA SOBOTA**

urar, zlatar in optik

Bergerjeva hiša

Potujoča kmetijska razstava in šola.

Kakor je že javila „Murska Krajina“, bo nas meseca julija obiskala potujoča kmetijska razstava. Namen razstave je, da pokaže prebivalcem nivo našega kmetijstva. Razstava sestoji iz 23 vagonov ter se mudi le en dan na določeni postaji. V Prekmurju se bo ustavila na treh krajih in sicer: v Dol. Lendavi dne 6. julija, v M. Soboti 11. julija in 12. julija na Hodošu.

Priporočljivo bi bilo, da bi se razstava ustavila tudi na postaji Belčinci, ker bi stem bila dana prilika nad 40 občinam, da bi lahko posetili to velevažno razstavo.

Se priporoča **Foto PURAČ** MURSKA SOBOTA Benkova ulica 7. in Aleksandrova cesta 18.